

Odkritje spomenika Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju

Dne 6. septembra t. l. so odkrili v Ljubljani veličastni spomenik kralju Aleksandru I. Zedinitelju. Velike množice ljudstva so se zbrale ta dan v Ljubljani, da počaste s svojo navzočnostjo spomin blagopokojnega kralja. Pomen slavnosti je še posebno dvignil prihod našega mladega kralja Petra II., ki se je pripeljal v spremstvu svojega strica, namestnika kneza Pavla, kneginje Olge ter kneževičev Aleksandra in Nikolaja.

Mladi kralj je lastnoročno odkril spomenik svojemu očetu. Potegnili so ga za vrstico in velika državna trobojnica, ki je pokrivala spomenik, se je dvignila.

Spomenik kralja Aleksandra I. stoji sredi Zvezde, na najlepšem kraju v osrčju Ljubljane, kjer so v ta namen prav lepo preuredili ta zelo stari drevored.

Tako bo ostal spomenik viden in trajen znak ljubezni našega naroda do kralja Aleksandra I., ki je s svojim življenjem pokazal, kako se mora služiti domovini. Saj je bilo njegovo življenje posvečeno le sreči naše skupne domovine. Kot odličan vojak in vojskovodja je v balkanski in pozneje v svetovni vojni pokazal vse svoje odlike ter s spretnostjo državnika dosegel, da je bilo po svetovni vojni odločeno naši domovini mesto, ki ji gre v vrsti drugih držav. Dosegel je zedinjenje Srbov in večine Hrvatov ter Slovencev v naši skupni domovini Jugoslaviji.

Njegova želja, da bi dosegel za svojo državo trajen mir, mu ni dala miru. Tako je nastopil pred šestimi leti usodno pot na Francosko, kjer ga je 9. oktobra 1934 zadela morilčeva kroglja.

V brezmejni žalosti je takrat zatrepetal slednje srce v naši domovini. Njegove zadnje besede »Čuvajte Jugoslavijo« je ljudstvo ponavljalo: »Čuvati jo hočemo!«

Spomenik kralja Aleksandra I., za katerega je prispeval ves slovenski narod, naj nam bo več en opomin, da hočemo zvesto vršiti njegovo oporoko — čuvati Jugoslavijo — in gojiti enako ljubezen mlademu kralju Petru II.

Prelepi spomenik Kralja Aleksandra I. je izvršil Ljubljančan, kipar Lojze Dolinar, ki je eden izmed najboljših kiparjev v naši domovini. Živi in dela v Beogradu.

V podstavku spomenika je vložena listina z besedilom našega pesnika Alojzija Gradnika, ki se glasi:

»V letu Gospodovem tisočdevetsto in štiridesetem, v mesecu juniju, smo položili v zavetje kamna to ploščo, ki naj sporoča poznim pokolenjem našega rodu, da je bil tega leta v srcu Slovenije, v beli Ljubljani, postavljen likovni spomenik Viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju z dobrovoljnimi prispevki vseh slojev slovenskega naroda kot znamenje njegove ljubezni in hvaležnosti in potrdilo njegove volje, da hoče ostati svoboden na svoji zemlji v kraljevini Jugoslaviji, združen s Hrvati in Srbi. Čuvajmo Jugoslavijo!«